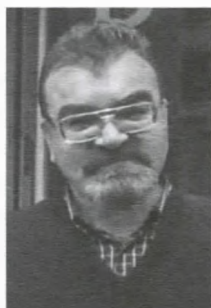

IN MEMORIAM

**Андреј Шемјакин
(1960–2018)**

„Ушел из жизни наш колега, доктор исторических наук Андрей Леонидович Шемякин.“

Вест објављена на сајту Института за словенске студије Руске академије наука и уметности 8. марта 2018. године великом брзином проширила се међу историчарима у Србији. Као мало који страни истраживач, Шемјакин је био наш искрени пријатељ, чест и радо виђен гост. Волео је Србију, Београд, кумове у Крушевцу и говорио је да се овде осећа као код куће. Своја искрена осећања према српским колегама није скривао. Приликом сусрета причао ми је о Тули, старој мајци, Москви, проблемима са којима се научници овде и тамо сусрећу, темама које би требало истраживати, политици... Упознао сам га 1997. године у Архиву Српске академије наука и уметности. Последњи пут смо разговарали у новембру 2017. године на научном скупу посвећеном животу и делу Стојана Новаковића у САНУ. Током двадесет година познанства у Андреју сам стекао поузданог колегу и пријатеља захваљујући коме сам упознао друге руске колеге.

Андреј Шемјакин рођен је 1. маја 1960. у Тули. Студије историје завршио је 1986. на Московском државном универзитету. Постдипломске студије („аспирантура“) похађао је од 1986. до 1989. на Московском државном универзитету, где је 1990. одбранио тезу „Образовање Радикалне странке у Србији 1881–1883“. Од 1989. био је запослен у Институту за словенске студије РАН у којем је радио до свог прераног

одласка. Докторску дисертацију „Идеологија Николе Пашића. Формирање и еволуција (1868–1991)“ одбранио је 1998. године.

Никола Пашић, Народна радикална странка, модернизација, руско-српске везе у другој половини 19. и почетком 20. века, гроф Вронски то јест Рајевски, руски и српски добровољци, српска политичка емиграција, везе Троцког, Кулаковског, Никитина, Черњајева и других знаменитих Руса са Србијом и Србима теме су којима се Шемјакин бавио у чланцима публикованим у српским и руским часописима и зборницима. На српски језик преведене су његове монографије, претходно публиковане на руском језику: *Смрт грофа Вронског* (2002; 2006) и *Идеологија Николе Пашића: формирање и еволуција* (2008). Шемјакин је српску и руску науку задужио и радом на приређивању и публиковању историјских извора: Никола П. Пашић, *Писма, чланци и говори (1872–1891)*, у коауторству са Л. Перовић (1995); *Митрополит Михаило и Никола Пашић: емигрантска преписка: (1884–1888)* (2004), *Русские о Сербији и сербах. Том 1: Письма, статје, мемуари* (2006); *Русские о Сербији и сербах. Том 2: Архивные свидетельства* (2014), *Балканские воспоминания*, мемоари Василија Штрандмана, првог секретара руског посланства у Београду 1908–1915 (2014); *Москва – Сербия, Белград – Россия. Сборник документов и материалов. Т. 3. Общественно-политические и культурные связи. 1878–1917* (2014); Лобачева Ю.В. *Югославянское движение в Америке в годы Первой мировой войны 1914–1918 гг.* (2014); *Человек на Балканах. Особенности „новой“ южнославянской государственности: Болгария, Сербия, Черногория, Королевство СХС в 1878–1921 гг.* (2016).

Шемјакин је био драгоцен сарадник Историјског института. Био је члан уређивачких одбора међународних научних скупова које је организовао Историјски институт. Први чланак у Историјском часопису „Внешнеполитические взгляды основателей сербской радикальной партии в начале 80-тих годов XIX века: (к вопросу о начале 'русофильства' Николы Пашича)“, објавио је у XXXVIII броју часописа 1992. године. У часопису је публиковао још: „Письмо Н. П. Пашича П. А. Кулаковском“, XL–XLI (1993–1994), „Русский человек на Балканах: сербская одиссея поручника Мамулова (1893–1915)“, LXIV (2015) и „Сербские сочинения П. А. Ровинского (первичное осмысление и перспективы исследования)“, XLVII (2018). Учествовао је на научним скуповима које је Институт организовао: „Европа и источно питање (1878–1923): политичке и цивилизацијске промене“ (1998), „Балкански ратови 1912/1913: нова виђења и тумачења“ (2012), „Први светски рат, Србија, Балкан и велике силе“ (2014) и „Русија/СССР и државност Србије/Југославије“ (2017). Његови радови са тих скупова штампани су у истоименим зборницима.

Смрћу Андреја Шемјакина руска и српска историографија изгубиле су много. Отишао је вредан посвећеник који је својим истраживањима, свакако, допринео бољем разумевању српско-руских веза крајем 19. и почетком 20. века. Отишла је личност која нас је необично срдечно међусобно повезивала и приближавала. Најзад, напустио нас је добар човек.

Радомир Ј. Поповић